

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділі і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Політика реальна.

XVI.

(В чім наше спасеніє? — Чого вимагає
від Русинів конституція? — В чім вла-
стива ріжниця? — Де могли-б всі стрі-
нути ся?)

„Добре тобі говорити, скаже один і
другий „патріот“, аби научати, освідомля-
ти, виховувати нарід; се за далека дорога.
Хиба ти не видиш, що наш нарід вже по-
тапає, шляхетчина з жидівнею пре ся зі
шкіри, аби нас знищити. Хиба ти не ба-
чиш, що робить ся в Турці, в Жидачеві,
в Тернополі і т. д.? Тут нема часу на
науку. Ми нашими вічами хочемо цілий
нарід рушити, і так як Люеґер потряс ці-
лим Віднем, так ми рушивши нарід одним
махом змінимо ситуацію. Нехай і чорт не
то москвофіли нам в тім помагають, нам
все одно. Росія нам не страшна, во-
на тут нам нічого не пошкодить, але По-
ляки, ті нас з'їдять“.

Хоть і як недотепна яка балачка —
а з нею щодня можна стрінути ся, хоть і
як ми на підставі рахунку з олівцем в
руках не то не віримо, але навіть глибоко
переконані, що з того зворушення народу
не буде жадного успіху, жадного хісна, а
ще навіть шкода, то все таки годі тоти ба-
лачку так просто збути; треба єї розі-
брати.

Скажім, що удало ся нам зрушити
цілий руский нарід так, як Люеґерови ці-
лий Відень; скажім, що в наслідок того
наступає зміна в краю — якої саме зміни
бажають і як собі єї представляють ті,
що так резонують, годі властиво сказати;
здає ся, що все вишло-б на те, аби за-
мість Барвіньського і Вахнянина став по-
словом Романчук і Олесницький; скажім, що
навіть знесено куриї, а заведено у нас без-
посереднє тайне голосованє, що прецінь
поміж всіми бажаннями треба уважати най-
вищим бажанєм; скажім, що вже нині
наступила тота зміна і вже нині розписані
нові вибори, а за місяць мають стати ви-
бори до урни: то чи думаєте, що з нашим
мужиком-анальфаетом і з нашою нездар-
ною інтеліґенцією Ви годні будете пере-
проводити вибори в користь Русинів? Хто
так думає, той певно виборів ще не видів,
виборів не „робив“, той не знає, які ріж-
ні впливи, штучки, підступи і т. д. і т. д.
бувають і будуть завжди при виборах. І
вийшло-б на таке, що „последна лєсть гір-
ша першої“.

Але скажім, що удало-б ся нам яки-
мось чудом і вибори щасливо перепрова-
дити, так що-ж тоді? Чи годні-б Ви були
тоту зміну для руского народу добре ви-
зискати? Ми як є нині нарід економічно
немічний, так були-б ним і далі. Ми
як нині так само і далі були-б своєю
культурою низші. У нас як нині, так і
тоді були-б свої москвофіли, бута-б лай-

ка і сварня за пустяки. Поляки як ни-
ні так само і далі були-б економічно і куль-
турно від нас сильніші — стосунки в
краю остали-б і на далі тоті самі, незміне-
ні. Та-ж прецінь і в Франції і в Німеч-
чині і т. д. є безпосередні тайні вибори, а
чи там економічно і культурно слабші еле-
менти зискали перевагу в уставодайних
тілах? Отже не в безпосереднім тайнім
голосованю лежить сук нашого щастя, ко-
нець нашої недолі, а зовсім в чім иньшій
— в культурній і економічній силі!

Ми нині єї не маємо, і за місяць єї
не будемо мати, і безпосереднє тайне го-
лосованє нам єї не надасть, бо до витво-
рення культурної і економічної сили потрібно
не великих слів велику силу але власної
праці, праці і ще раз праці, а в нас єї
мало, дуже мало.

Яка у нас тота сила, се якраз по-
казує ся при виборах; вона дуже не ви-
датна. Не хочу вже говорити про вибори
до сойму, до ради державної, але от хотьби
при виборах громадских тота сила не допи-
сує і по наших таки селах, де, здавало-б ся,
повинно бути все в наших руках, маємо ра-
ди громадскі і віта (двірника), котрі є всім
лиш не нашими. Коли-ж ми не уміємо і
не маємо сили визискати теперішню уста-
ву виборчу до ради громадскої, до сойму
і до ради державної, то що-ж було-б при
безпосереднім тайнім голосованю?

Оттак куди не глянь, всюди побачиш,
що нарід наш, не виімаючи і загалу ру-

Б И Т В А.

Нарис з природи

Ольги Юбиліанської.

Буковинські Карпати.

Гора біля гори, стоять рядом в німій вели-
чі, одягнені в смерекові ліси.

Ріжно сформовані, вганяють ся під небеса,
стоять так нерухомо тисячі літ; кепкують собі
з кожної зміни, що перед їх очима відбуває ся,
роскошують ся у власній красі, свідомі своєї
довічної тривкості...

Багато пасем гір Кімполонґського повіта є
ще вкриті пралісами. Темно-синьою зеленю ми-
готять з далечини, а оглядані з сусідних вершин,
здають ся в сиваво-синіх мраках недоступними.

В околиці Рускої Молдавиці зійшли ся два
пасма рівнобіжних гір так близько з собою, що
долина, яка їх ділила від себе, могла бути ви-
гідним місцем ігри хиба лиш для бутного пото-
ка. Де та долина ширшала, або ставала ще вуз-
шою, де губилась цілком, не знав ніхто доклад-
но. Не було тут видко ніякої дороги, ніякої
стежки, ніякого найменшого сліду людського життя.
Долина тягнула ся закрутами, розпираючи гори,
і бережена на право і на ліво залісненими верши-
нами, губила ся враз з весело біжучим потоком
поміж стінами гір, що неначе йй на перекир десь

не десь майже дотикали ся себе.

Тут панувала всюди таємна тишина. Ця-
рювала роскш у вегетації, краса в барвах
фльори, а на горах таке багатство зелени, що
якось аж пригноблювало чоловіка.

Зелено-брунатний, високий по коліна мох
бував ніколи нетиканий, лагідними філями у мо-
кравій землі праліса. З него — ненадто густо —
виринали сосни, котрих вік можна було вгадати,
але котрих красу і обєм годі було змалювати.
Іх пишні корони пестили ся з облаками і зно-
сили над собою лиш сяєва сонця.

Десь не десь лежали на землі дерева-вели-
кани, підриті і поборені віком, або і розколені
громом. Спочиваючи в траві, були зверхи обро-
слі мохом, а в середині порожні і порохнаві. Бі-
ля них буяла молода деревина, в долині широ-
когалуза, а в горі струнка, і повна молодечої
гнучкості. Сьнів птахів — рідко чути.

За те частіше голосний в тишині, немов
церковній, виразно чутний шелест і тріск, немов
ломане зсохлого гілля і майже завжди сумови-
тий, далеко сягаючий шум...

Рідко, щоб коли вітер піднімав галузе. Лед-
ви щоб при найсильнішій вихрі хитались ко-
рони.

Здавалось, що шум прибував десь з дале-
кої площини, ловив ся в галузо, розходив ся
важким зітханєм по лісі і боров ся з густим гіл-
лем знов о вихід на простір.

Коли свист локотиви розтяв по раз пер-
ший воздух схованої між гірськими стінами доли-
ни, прошибло щось столітні дерева на горах не-
мов блискавиця.

З локотивою появилась горетка людей.
Они ледви важились ступити через недоступний
беріг праліса в его глубінь.

Тут і не виглядало буденно.

Навкруги панувала незвичайна тишина.

Воздух був холодний, вогкий. Текуча жи-
виця з пошуканої кори дерев твердла на возду-
сі і напоювала его своїм запахом. Високий мох
не давав легко ходити. Коріне дерев, грубе не-
мов рамена, виринали гадюкою з моху тверде і
упраме, сплетене одно в друге, тягнулось дивач-
ними перестенями в глубінь ліса, котра сповита
в зелену темінь дишла неприязністю.

Один з прибувших вдарив желізним топір-
цем по старій смереці, на котрій пни росли гри-
би немов великі ластівячі гнізда.

Она здригнула ся. Від коли жила, не чула
ще на собі топора. Удар той розляг ся по цілім
лісі, і всі дерева здержали віддих, беззвучна
тишина, повна очидання, розіслала ся, і почуло
ся звільна і виразно сказане слово: зрубати!

Неначе церквою пробігло лісом: „зрубати“!
„Зрубати“ задзвеніло недалеко і zarazом в тій
самій хвилі в найдальшій далечині. Оно відзива-
ло ся немов проснувші поклики, оживило цілий

скої інтелігенції, зовсім ще не доріє до конституційного життя. Сего найліпшим доказом і тоті якісь містичні надії на „якусь“ зміну положення у деяких проводирів народних, нібито тота зміна могла-б наступити якось так сама від себе. Сего доказом і то, що Русини їздили в депутацію до цісаря зі скаргою — за вибори! Тому нема що дивувати ся.

Конституційна управа дісталась народам Австрії, між ними і нам, але коли вона супроти інших народів була лиш доконечним виразом їх культурної і економічної сили і *мусіла* їм дістатись, то сила культурна і економічна руського народу ще і нині дасть ся скорше порівняти до сили тої дитини, що єї ще треба за руки вести, аби не спіткнула ся і не упала, ніж до того мужа, що о *власних* силах уміє ходити і *уміє в кождім випадку сам собі раду дати*, ба ще і другого повести. Конституційна управа *вимагає* співуділу, праці, енергії і ініціативи в справах публичних, вона не знає патріархальної опіки, а єсть єї запереченем, а ми все ще домагаєм ся опіки, — праці, енергії і ініціативи не виявляючи. Яка у нас ініціатива, яка енергія і праця в справах публичних, подивіть ся лиш по радах громадських, а просто перелякаєте ся; а прецінь в тих радах засідає і наша інтелігенція! У нас треба отже що йно будити інтерес до життя державного, треба що йно виховувати нарід так, аби він в тім напрямі виявляв хосенну діяльність, а такими річами доси у нас дуже мало хто займав ся.

Розтрясаючи оттак подрібно думки і учинки нашої інтелігенції, попадаємо помало на тоті ріжниць, які людей, зрештою щирих для справи народної, розлучили і зробили противниками. Не опортунізм одних а опозиція других становить істотну ріжницю, се лиш вираз правдивих ріжниць, які лежать в осуді теперішнього нашого положення і в поглядах на те, яким чином нарід з того положення вивести. „Зїзд признає потребу добивати ся розширення автономії і економічного добробиту руського народу в Австро-Угорщині через *розширене політичних прав і свобод* взагалі і прав

демосу спеціально“ — кажуть радикали. Правда, як се гарно сказано? Хто-б собі того не бажав! А прецінь я — назвіть мене за сесе обскурантом, ретроградом, поклонником рабства і власти і т. д., — не годен так без обиняків під тою тезою покласти своє ім'я. Чому? Вже тота конституція, яка є, була для нашого народу, що зовсім ще не доріє був до неї, а завсїгди ще потребував прихильної і жичливої опіки, простим нещастем. Вона єго сили не скріпила, а руйнувала. По 30-ти роках конституційного життя наш нарід не навчив ся ще тягнути користи з конституції. Розширене політичних прав — очевидно не самого руського народу, але і всіх других, і проворнійших єго сусідів — могло-б єго добити, бо тоті розширення права і свободи *за нею* використовував би єго проворнійший сусід на свій хосен а на єго згубу далеко в більшій мірі, як се тепер діє ся, де з прав конституційних Русинів за Русинів тягнуть користи другі. Ми отже замість слів „через розширене політичних прав і свобод...“ поклали-б: через *визискане* аж до послідної краплі *перш усього тих прав політичних і свобод взагалі, які дає теперішня конституція...*“, а що йно відтак, відтак... Отсе був би поступ природний. В розвитку народу скоків нема! Годі хотьби і з найбільшим розбігом перекочити величезну пропасть. Не маючи відповідної економічної і культурної сили, ми в часах, де все на тій силі опирає ся, дуже легко попали-б в рабство, з якого не було-б вже виходу.

Виходить отже тота ріжниця, що одні відбивши ся від землі бувають гадками по під облаки, вдивляючи ся в гарні ідеали, другі ходять пішки по землі, не відриваючи очий від дійсности; одні теоретики-ідеалісти, другі реалісти. І одно і друге не дає патенту на патріота ані на зрадника. Ріжниця є, та не така, щоб задля неї обкидувати себе болотом. Хто щиро відносить ся до справи народної і єї одну має перед очима, той певно не кине каменем на другого, у котрого так само на кождім кроці проявляє ся щирість, хоть би той другий не годив ся на єго теоретичні виводи. Та

ліє і розбігалось тревожно по всіх єго кутах, не завмираючи..

„Зрубати!“ Оно перейшло в шемране. З того повстав стрівожений шепіт, зітхання, врешті підняв ся шум, немов від вихру, наповнив далеко-високо воздух як шум моря, що аж ставало лячно, збив ся аж під хмари, а на остатку зашуміла буря.

Небо затьмило ся грізно-чорною барвою, а відтак почала ся она, гірська буря.

Тяжкі краплі дощу стали падати.

Зразу поодинокі і такі тяжкі, що листки під їх вагою задрожали і зашелестіли; відтак густіші, а врешті скісними течіями.

Блискавиці летіли в смереки, розколювали без милосердя найкрасніші, а грім пробував розсаджувати гори. З таким лоскотом і гуком потрясав ними, неначе-б хотів їх присилувати, вистунити зовсім із свого непохитного супокою. Здавалось, що горами котились великанські кулі, викликувані від часу до часу золотисто миготливими блискавицями...

Відтак утихло і дощ падав без ушину. Голосно і хлипаючи падав він.

В лісі стемніло.

Нерухомо, з здержаним віддихом стояли старі дерева, прислухуючись сій появі, а тимчасом молоді похитували ся з легка неустанно. З кущів, що росли на краю ліса, капали пильно

величезні краплі дощу в мох, а розігравши ся потіг в долині метав ся брудно-незграбними філями по каміню в перед, голосно пінячись, і пориваючи все з собою; цвіти, петруги, сухе гиле, тут і там зірвані кусні землі — мчав ся в зовсім не гамованій, безумній, доси ніколи не виданій розпущі.

Одного хмарного поранку почала ся битва. В вузькій долині збудованою залізною дорогою, котрої шини немов єрібні змії вили ся кокетливо около потоку, що коло них біг, прибув тягаровий поїзд.

Ворожий сик, прошибаючий, проникливий свист оповістив єго приїзд.

Недалеко кінця тої залізної дороги станув він, сопучи та викидаючи люто чорні перстені диму в гору.

Привіз ворога.

Він висів.

З грубим обличчям, в подертій, замашеній одежі. З неповоротними, від тяжкої праці майже неформено великими руками; узброєний лискучими топорами, тяжкими залізними ланцюхами — сам собою зовсім поганим на вид — такий прибув він.

Один орел, що сидів недалеко на стрімкій скалі і приглядав ся тому всему з найженим пірем, розмахнув нараз широко своїми крильми, вдарив ними уражено і люто, і збив ся в гору.

така теорія для свого переведення потребує не слів, а дійсної праці, а при праці, при дійсній праці, думаю, могли-б всі Русини стрінути ся.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 18-го квітня 1896.

Іменованє. Фінансовий комісар Йосиф Біхлер іменований фінансовим інспектором в Чернівцях.

„Підгірська Рада“ в Стрию скликає своїх членів на загальні збори на день 23-го с. м. в сали „під Чорним Орлом“. В програму зборів входить між иншим обговоренє діяльности галицького сойму і ради державної та політичного положення Русинів, і справи податкові.

Народне віче має відбутися в неділю, дня 19-го с. м., в Кривчу, перемиського повіту, з слідоючою програмою: закон громадський, закон повітовий, справа голосованя, катастер ґрунтовий, право презентації, поступенний податок і регуляція Сяну.

В пам'ять Тараса Шевченка устроюють сьогодні ученики VII-ої кл. гімназії в Золочеві музикально-декламаційний вечерок.

Вибори до ради міста Львова. Комісія скрутаційна скінчила передвчєра в полудне свої роботи і обчислила голоси віддані при виборах. Вислід виборів вийшов такий, що вибрано 92 радних, а 8 треба буде ще вибрати при тіснійшій виборі. Голосованє відбуде ся в той спосіб, що виборці будуть голосувати на 16 кандидатів, котрі одержали найбільше число голосів.

Кари за депутацію до цісаря. Як ми про ту велику депутацію селян до Відня писали, то читателям нашим відомо. Ми не вірили в єї успіх і — як показує ся тепер — успіху з неї справді нема, а як є який, то такий незначний, що зовсім не дорівнює великим коштам депутації. На ті кошти збирали ся складки поміж Русинами, а за збиранє складок старости почали накладати кари на тих, що збирали. І так в Сокальському повіті ті кари виносять 175 зр.; там кожного, що збирав складки, засуджено на 25 зр. кари. В тернопільськєм старості ті кари виносять 155 зр., бо староста Завадський наложив на одного сьвященника 50 зр. кари, на селян же по 25 і по 10 зр. Засуджені внесли рекурс у львівське намісництво. З них один селянин в Сокальщині одержав вже затвердженє засуду староства, отже мусить заплатити 25 зр. кари за збиранє

Кружав довго, немов глибоко зворушений, над тою околицею, відтак спустив ся блискавкою, як би на наглий внутрішній приказ, в скісний напрямі в долину, задержав ся тут на хвилину, підняв ся опісля наново в гору, сим разом вже цілком повільним летом і зник в сивих хмарах, мов на віки пропав.... Несказаний сум розіслав ся горами, якийсь передсмертний настрій.

Все ждало; дерева не кивали ся. Найстарші стояли уоружені в гордість і недоступність і не вірили, щоб який напад був можливий. Атже стояли тут тільки років — цілі століття! бачили, як багато умирало і виростало, прожили чи одну весну, одну зиму; бачили так часто всхід сонця, прекрасного золотом сияючого сонця, в котрого жарко-червонім сьвітлі ранком купали ся, а вечером оно їх благословило; опирали ся чи одному вихрови, — а тепер мали би полягти иншою смертю, ніж їх предки, що повалились самі від старости або від блискавиць?

Сьмішно!...

Але они не хотіли кивнутись; не хотіли навіть найлекшим шумом показати своє зчудованє! Лише молоді... Коли-б лиш молоді не хитали ся так легко!

Почав ся напад.

З диким криком „гурра“ почали єго наемники. Они вдерли ся з котячою зручністю на першу гору; один хотів другого випередити, неначе-б се мало бути героїчним вчинком на ціле

складки на депутацию. Коли сї вісти *Дьла і Галичанки* правдиві — а не маємо причини їм не вірити — то треба сказати, що таке поступоване старостів мусить огірчувати нарід, а се в нїчій інтересі не єсть потрібне. Невдоволені і недовіре в той спосіб певно не усуне ся і галицьке намісництво краще зробило би, як би заборонило старостам накладати такі карі. Бо хоч з депутатії хісна мало, все-ж таки була она обивом довіря до цісаря, а того довіря нікому підкопувати не вільно.

Примір для руских женщин. Дня 12-го с. м. відбули ся загальні збори волоського товариства жіночого в Чернівцях. З справоздання уступившого виділу виймаємо сї цікаві дати: Членів має товариство 323; в останнім році уділило оно 1.646 зр. за помози бідним дітям; в дівочім інституті товариства учило ся 31 дівчат, між ним 26 безплатно, а 5 по 5 зр. місячно. Доходів було 8.101 зр. 84 кр., а розходів 5.090 зр. 58 кр. Так дбають Румуни про свої дівчата, аби їх виховувати в румунськїм дусі, а у нас чи тільки робить ся?... Волохів на Буковині всего чверть міліона, а Русинів в Галичині і Буковині тринадцять разів більше! До нового комітету Societatea Doamnelor голіане вибрані п. Софія Залозецка, жена Русина-лікаря і п. Єлена Волян, жена руского посла Воляна, обі з роду Волошки. Так то жінки Русинів свій обовязок супротив свого роду знають, а чоловіки дуже часто его забувають; навіть до руских товариств не належать!

В приступі божевільства убив в селі Близнім коло Бжозова селянин Мартин Хенць сокирою свою тещу і трое своїх дітей, а свою жінку тяжко ранив, так що нема надії, єї удержати при житю.

Умер в арешті — з голоду! До арешту в Сербургу замкнули були для 6-го с. м. за піянство музиканта. Поліційнт, котрий мав надзир над ним, забув на него цілковито і так за вісім днів найдено музиканта умерлого в арешті. Лікарі оrekli, що смерть наступила від голоду. Забудьковатого поліційнта арештовано.

За торгівлю дівчатами арештовано, тепер у Відні Філемона Залеского, котрий перед кількома літами поповнив голосну дезавдацію на віденській почті. Залеский приїхав тепер до Відня з Одесси, де — як зпочатку говорив — мав готель і до того готелю наймав дівчата за служницї. То все показало ся неправдою і до неї вже признав ся Залеский.

По американськи. 75 годин радити в парламенті — годні хіба тільки Американці! В канадйськїм парламенті прийшла на чергу розправа над законом шкільним. Засідане почало ся в понеділок о 3-ій год. по полудни, а тривало до

жита, бути тим, котрого рука приложила перна сокиру до праліса. Та ба! они натрапили на опір. Обманчивий, брунатно-зелений мох піддавав ся під їх грабіжливими руками і они ховзали ся в долину. Кремениста земля роздроблювалась під їх ногами і они ранили собі руки, хапаючись чого небудь, щоб не рунути в низ. З вириваного при коріні вогкого моху виїзали уникаючі світла гідкі комахи і розбігали ся їм по руках.

Коли розохочені до борби, кинули ся на якесь спорохнавіле дерево на землі, щоб его скотити в безодню і їм удало ся его лиш легко заколебати, — вивинуло ся з-під него сполошене гаде і розсичало ся на них. Деяких наємників, що мали лиш легке обуве, покусали.

Колучі куці дикої рожі, котрої гадузе вибуло великими різкими луковато, сплетені з другими корчами і нерозривними блющами, повоями і тернем, стояли мов непроходимі стіни. Буйна ясно-зелена папороть розкинула ся вахляровато в своїй роскішній красі вишир і вздовж, а їдовиті гриби червоної краски показували ся на сьвіт і звертали на себе увагу. Молоді ялинки стояли так густо, простягали так відпорно гадузе від себе, що дальший хід був майже неможливий. Они кололи в лице, рвали волосє, і чіпали ся ворожо одежі.

Неформні горбаті павуки почіпляли від дерева до дерева сїти, котрі укладали ся неми-

6-ої год. вечером в четвер. Бесідники правили про річи, що не мають ніякої звязи зі справою; відчитували з дневників довгі статі про шкільництво в Англії; один посол відчитав навіть кілька глав з біблії і розводив ся широко над ними. — Не згадують лишє нічого о тім, як посла заспокоювали свої потреби: атже треба було і їсти і спати; як же відбули ся без перерви засідання?

Дарований пес. Перед кількома днями зажартовано собі з одного віденського музика в той спосіб: Єго товариші помістили в часописях оповістку, що у него єсть пес, котрого він хоче дарувати. Час, коли можна по пса зголошувати ся, був в оповістці назначений на ті години, як музик сидів дома. Утомлений музик, прийшовши до дому, хотів як раз положити ся, аби випочити, коли роздав ся голос дзвінка і до комнати увійшла стара бабуса та питає, чи тут мешкає такий а такий пан, що має пса до дарованя. Зачудований музик відповів, що тут певне мусить бути якась похибка, але бабуса витягнула з кишень газету і показала ему. В газеті стояла як найдокладнійша єго адреса. За одну годину зголосило ся кільканайцять осіб за псом. Обурений музик, що не мав ні хвилики спокою, не міг собі инакше порадити, лишє мусів на дверях приліпити картку з написом: „Мій бокс вже проданий!“ Картка помогла і більше ніхто не дзвонив до дверей. Але на другий день тота сама приемність. В означений час відозвав ся дзвінок і до комнати увійшов якийсь чоловік з газетою в руках в котрій стояло, що музик хоче купити пса „дога“. Він зараз дорожувів ся, що то має значити і научений досвідом приліпив зараз картку з написом, що вже дога купив. Від того часу дивить ся він недовірливо на кожного свого товариша і безнастанно старає ся випити того, що так з него зажартував.

Конкурси розписані у вижницькїм повіті на посади одного учителя і одного мол. учителя у Вашківцях з рускою, німецькою і польською мовою викладовою: двох мол. учителів в Рускїм Банилові з рускою мовою викладовою; подавати треба до 25-го мая с. р.

Наука, штука і література.

Повістки і ескізи з українського життя А. Кримського. Під доглядом М. Павлика. Ціна 60 кр. Львів і Коломия. 1895 р.

Лучає ся иноді, що читач багато дав би за те, коли-б міг перед собою узріти автора та стиснути по приятельськи ту руку, що подарувала нам щедрий словесний дар. Таких авторів є

лим серпанком на очи, а муравлишка, збудовані з сухої червоної чатини соснової, піднімали ся з землі гладкими горбками, і нога зеувалась по них немов по скляних банках.

Але они їхали ся силоміць вперед.

Глибоко в лісі і де вже земля розстелювала ся рівниною — заблизло против них з темно-зеленого тла ліса щось блискуче. Оно було обведене розлогими соснами, з котрих звисав серпанковато довгий біло-сизий мох майже до землі, буйними круглолистими багонними рослинами, і широкою тростиною.

Се було морске око.

Неначе зеркало, бережене прибиваючим богатством зелени, лежало оно тут нерухомо, сонливо, з погідною, гладкою поверхнею, бездонне, ніби вічне зеркало склепіння і шпиль дерев — кусень нетиканої краси.

Скисно на нїм, і на половині в воді лежала сосна. Місцями мохом обросла, становила кладку для легконогих лісних звірів і була місцем, де вигрівали ся ящірки і стрикізки.

Ті стрикізки кружали невтомимо над водою в блискавичній гульбі, від часу до часу дотикаючись свавільно прозоро-синими крильцями блискучої поверхні.

(Дальше буде.)

дуже мало по всіх літературах. От хотьби в сусідній російській літературі (котра більше ніж инші нас обходить, бо частійше ніж инші має безпосереднє значінє для України): отже тут Гоголь, Салтиков-Шчедрін, Турґенев... безперечно належать до сего розділу народних любимців. Они-ж бо й були громадськими діячами, апостолами моралі в громаді і в родині.

Особливо Салтикова-Щедріна „Губернське очерки“, (що вийшли ще в 50-тих роках) пригадують ся живо, коли читаєте „Повістки і ескізи“ д. Кримського. Можна би навіть сказати, що сї послідні є рідними братами перших. Від появи „губернських очерков“, що вирости на великорускій половині російської держави, певне давало ся чути питанє: а як же она виглядає на Україні, та російська культура? Тому то з „повісток і ескізів“, виключивши національний український кольорит, повіває особливе російське повітре, властиве виключно країнам тої сторони. Се, до річи сказати, тут стало ся так само, як з иншого боку на збірнику п. Франка. „В поті чола“ лежить печатка галицької польско-жидівської культури, котра знов є хоч і порепаним зеркалом сучасного західно-європейского культурного життя.

В девятих нарисах і повістках кинув п. Кримський цілий сніг ярких промінів на сучасні українські відносини. А що поодинокі оповідання мали становити один великий роман, то типи в них досить собі свої і вражінє не роздроблює ся. Надзвичайно зацікавлені зараз на вступі, ідемо ми від одного оповідання до другого за „новими повістями“, що немов весняний легіт навіщують і оживляють повиту сном „велику руїну“. Щось чудне діє ся. То тут то там немов сьвіжі щени виростають із громади молоді, нервові, горячі „нові люди“: українофіли, народняки, прихильники ближніх (альтруїсти), а поперед усього вороги поганої традиції, брехунства, примусу і неволі родинної та громадської.

Як батько вникає ся в душевне жите сина-малолітка і викликає в нїм ненависть до себе та робить з него материял на „нігіліста“; як нелюб до жидівських зискарів переносить ся яко „антисемітизм“ на жалкого жида-візника, трохи не жебрака; як жінка не хоче зносити тиранства свого чоловіка; як син-демократ не може погодити ся з низкопоклонським поведєнем мами-міщанки супротив панів та урядників; як молодий інтелігент старає ся переводити свої не цілком ясні ідеали в діло та які при тому дучають ся непорозуміння або й неконсеквенції; як нарешті осьвічена людина попадає в сумніви й зденерованє; про се все оповідає д. Кримський в обіймистій книжці (332 сторони). Крім того в збірник прийнятий є виризок з щоденника п. з. psychopathia nationalis. Тутки ми бачимо величезну силу українського родолюбства, доведеного через несприятливі обставини до крайности, до надзвичайної, майже хоробливої любови всего, що українське, а з другого боку до ненависти того, що чуже і лежить, як такий камінь завади для національного розвою народу.

Повістки і ескізи належать певне до тих письменських творів, котрі посувають суспільність наперед. Се є критичні образки з життя, схоплені дуже вдатно, оброблені по майстерски, писані немов огнем, а не пером, а при тім вільні від разячої умисности.

Мова в сих оповіданнях, не треба й казати, прегарна. А. Кримський відомий яко знавець українсько-рускої мови, а при тому щасливо збогачує її. В однім оповіданю ш. автор тримав ся зі всею точністю мови й вимови Київщини. Тут знов можна перекопати ся, як дуже однакова, помимо великої географічної далечини, мова в надніпрянських степах і приміром над горішнім Дністром.

Ся нова книжка представляє з кожного боку важний набуток літератури. Надіємо ся отже, що ще почуємо дещо про неї із сторони досвідчених критиків.

Т. Г.

Телеграми „Буковини“.

З дня 18-го квітня 1896 року.

Відень. (З ради державної.) Палата послів прийняла на вчорашнім засіданню без зміни решту параграфів закону о пенсиях урядників враз з внесенем пос. Конна що-до права вдовиці на пенсію, коли її чоловік умирє в наслідок самоубійства. Міністер фінансів Білінський заявив, що правительство ще застановить ся над тим, чи має ухвалений закон предложити цісарєви до санкції, бо §. 5 здає ся в прийнятій формі неможливим.

Відень. Архикнязь Кароль Людвик вернув вчєра вечером з родиною з своєї подорожи на полудне.

Відень. При сьогоднішнім виборі віденського бурмістра були присутні всі 138 радні; бурмістром вибрано 96 голосами д-ра Люєгєра, а 42 ліберали віддали свої голоси на б. бурмістра Грібля. Зібрана в великім числі публіка прийняла результат вибору окликами в честь Люєгєра.

Берлин. Німецький цісар іменував архикнязя Оттона шефом 11-го полку гузарів у Вєстфалєн.

Берлин. Рада державна прийняла проект закону о поборюваню нечестної конкуренції.

ОСВІН ФЛЄК

в Чернівцях при ул. ратушевій
продає

МАШИНИ ДО ШИТЯ

ручні по 20—50 зр., а ніжні по 35—75 зр.
Окрім того поручає

пневматичні біциклї
по ціні 80—350 зр.,

перебирає всім заведе телеграфів,
телефонів і всякі поправки в тих річах.
(Чет. і нед. 2—12).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всіх!

Хто із Вп. Читателів хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу газету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковинське місто має дві великі огнєві сикавки на продаж. Ціна дуже низька.

Всі прибори до робленя солом'яних улїв є на продаж. Ціна дуже низька.

Млин кінний з французькими камінями і з всіма найліпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Ціна дуже приступна.

Фортепан старий на продаж в Чернівцях. Ціна 30 зр.

Книга адрес для купців. Містить 1½ мільона всіляких адрес. Замість 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

Візок для одного коня з двома динплями, плетеним кошєм, м'ягким сидженєм, ще мало уживаний, і шорє на продаж. Ціна дуже приступна.

ваний, і шорє на продаж. Ціна дуже приступна.

Американський будильник 1 зр. 65 кр., з календарєм 2 зр. 5 кр.

Зєгарок стінний з вагою, що лише йде а не бе, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бе і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зєгарки стінні накручують ся раз на тиждєнь. Добрі для шкіл, читалєнь і т. д. 2 зр. 60 кр.

Ціни сих зєгарків сьє фабричні для перепродажи. Менше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишєнькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинів (82 штук) 7 зр. 20 кр. Менше як 6 тузинів не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетєня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помічю сєї машини можна денно 8 пар пончіх сплєсти і то о много красєше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дієтати ріжних річєй: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британія), 12 ложєчок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталєвих, 6 ножиєків кишєнькових, 2 кохлі (британія).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий инший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавці по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (1—13) дає близші відомости Адміністрация „Добрих Рад“ в Рєгізі п. п. Садагєра.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лєрхєнфєльда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінг з Відня, Praterstrasse 11, поручає вив. Публічїю свою новоотворєну філію зі складом одєжі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Ціни як найнижші! 8—12.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вієсмки, ціна 30 кр., з перєсылкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, ціна 10 кр., з перєсылкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з перєсылкою.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Рїхтера в Празї, загально признаний знаменитий усмирюющий лїк на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сєй загально улюблений лїк просто під назвою

Рїхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожностію лише флашки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Рїхтера під золотим львом у Празї.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

ДР. ПЕТРО ІССЕЧЕСКУЛ,

ц. к. нотар
в Чернівцях

перєніє свою канцєлярию з головної улици до власного дому при

ул. палати краєвої
(Landhausgasse) 16. (1—5)

Хто хоче

мати красні, добрі і дешєві фотографії, най буде ласкав удати ся до мене!

Фотографую що дня від 7-ої год. від рана до заходу сонця.

За 6 штук беру лише 2 зр.

З повагою

Е. РІХТЕР,

5—12.

фотограф в Чернівцях, ул. паньська п. 18.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,
має на сляді:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і сєлян, редаговану Омєлянєм Поповичєм

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рєчник, а всі 7 разом за 7 зр.

З перєсылкою почтовою 7 зр. 30 кр.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечєнь

у Львові ул. Вєлова ч. 11.

перше і одинокє рускє товариство асєкураційнє, припоручєнє Всєч. Духовєнєству і всім вірним через Впрєосєв. Митр. і Прєосєв. Єп. Ординарияти всіх трєх галицких Єпархій, обезпєчає будинки, скот, господарєкі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сїно в стєгах і будинках протєв шкід огнєвих за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сєйчас по пожарі, а договори заклучєні з першими Товариєствами контрасєкураційними подають „Дністрови“ можнієть обезпєчувати і виплачувати і найвисші суми.

Полїси „Днієтра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотєчних.

На житє можна обезпєчати ся через „Днієтер“ після всіх можливих комбїнацій в товариєстві взаїмних обезпєчєнь в Кракові, котрє дає як найкористїйшї услїва і видає полїси і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Днієтер“, стовариєшенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх члєнів і третїх лиць вєкладки до опрєцєнтованя по 5 процєнт. Гваранция цїлковита. Удїли по 50 корєн. Позички удїляють ся тільки властїтелям реалїностей, вільних від тягарів, за порукою двох члєнів. З позичок відтягає ся дєсятя часть на удїл.

Зголошеня о удїленє аґєнції в мїсєвєностях, де „Днієтер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядєм Осипа Бучканича.

За редакцію відповїдає Осип Маковей.

